

PRIESKUM ROZHODNUTÍ OBČIANSKÝCH ZDRUŽENÍ

Účelom § 15 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov nie je umožniť súdny prieskum všetkých rozhodnutí občianskych združení. To by totiž viedlo k neprimeranej ingerencii štátu (štátnemu dozoru) do združovacej slobody a autonómie občianskych združení.

Zo súdneho prieskumu však nesmú byť vylúčené tie rozhodnutia orgánov združení, ktoré zasiahli do práv členov združenia s takou intenzitou, ktorá vyžaduje zásah súdu (ako orgánu štátu). Pritom vždy medzi najzávažnejšie zásahy do práv člena združenia budú patriť rozhodnutia orgánov združenia, ktorými sa členstvo člena v združení proti jeho vôli zrušuje, či rozhodnutia ukladajúce členovi sankcie.

Princíp zdržanlivej interpretácie pri rozhodovaní o takýchto žalobách by sa však mal prejavovať aj pri výklade dotknutých ustanovení vnútorných predpisov združení a celkovom zohľadnení konkrétnych okolností prípadu. Nemožno totiž zabúdať, že člen do združenia vstúpil dobrovoľne, pričom súčasťou demokratických princípov, ktorými sú združenia ovládané, je aj princíp podrobenia sa rozhodnutiu orgánu združenia.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 23/2016 z 14. januára 2016)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. januára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti M., zastúpenej SOUKENÍK – ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, Bratislava, za ktorú koná advokát JUDr. David Soukeník, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 4 C 218/2012-303 z 22. apríla 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :**I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti M. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C 218/2012-303 z 22. apríla 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015, ktorou žiada vydať tento nález:

„Ústavný súd Slovenskej republiky určuje, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22. 04. 2014, č. k.: 4C/218/2012-303 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15. 04. 2015, č. k.: 5 Co/636/2014, bolo porušené základné ľudské právo sťažovateľa na právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Ústavný súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22. 04. 2014, č. k.: 4C/218/2012-303 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 15. 04. 2015, č. k.: 5 Co/636/2014, zrušuje v celom rozsahu vec vracia Okresnému súdu Považská Bystrica na nové konanie.

Porušovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti nálezu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh, sťažovateľka bola ako žalobkyňa účastníčkou konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 4 C 218/2012, v ktorom sa proti občianskemu združeniu S. (ďalej len „žalovaný“ alebo „SMF“) domáhala určenia neplatnosti rozhodnutia Riadiacej rady žalovaného (ďalej len „riadiaca rada“) zo 16. októbra 2012 zverejneného na internetovej stránke žalovaného 17. októbra 2012, ktorým bolo rozhodnuté, že výsledky športového podujatia s názvom Myjava 1. mája 2012 sa budú započítavať do celkových výsledkov seriálu športových podujatí Medzinárodných majstrovstiev Slovenskej republiky v motokrosových pretekoch motocyklov jednotlivcov mládeže triedy MX 85 na rok 2012 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Sťažovateľka svoju žalobu odôvodnila tým, že ako držiteľka tímovej motokrosovej licencie je členkou žalovaného. Napadnutým rozhodnutím bolo zmenené uznesenie Športovej komisie pre terénne preteky motocyklov (ďalej len „športová komisia žalovaného“). Sťažovateľka tvrdila, že napadnuté rozhodnutie je v rozpore s platnými predpismi žalovaného i zásadami fair play. Na internetovej stránke žalovaného bol zverejnený kalendár športových podujatí pre jednotlivé disciplíny vrátane motokrosu mládeže MX 85 v rozsahu šiestich podujatí, ktorý bol schválený športovou komisiou žalovaného na začiatku súťažnej sezóny. Pokiaľ by malo byť do tohto seriálu zaradené ďalšie podujatie, muselo by sa tak stať vopred, teda na začiatku súťažnej sezóny, najneskôr pred jeho uskutočnením, pričom rozhodnúť o tom patrí iba športovej komisii. V rozpore s tým bolo do kalendára zaradené podujatie Myjava, ktoré sa navyše konalo 1. mája 2012, teda v termíne kolidujúcom s Medzinárodnými majstrovstvami Českej republiky v motokrose juniorov v Novej Pake. Rozhodnutie o zaradení tohto podujatia prijala riadiaca rada žalovaného, ktorej nepatrí právomoc meniť rozhodnutia športovej komisie žalovaného, pretože takáto právomoc jej nevyplýva z vnútorných predpisov žalovaného. V prípade, ak by sa podujatie Myjava do celkových výsledkov nezapočítavalo, získal by titul majstra Slovenska 2012 pretekár R. Š. z tímu sťažovateľky, ak sa však započíta, titul získa D. P. Navyše pretek Myjava bol označený ako pretek, ktorého sa podľa označenia mládež nezúčastňuje, a tak boli uvedené i triedy pretekajúcich motocyklov, čo je tiež dôvodom, pre ktorý toto podujatie nemohlo byť zaradené do seriálu motokrosu mládeže.

Okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 218/2012-303 z 22. apríla 2014 žalobu sťažovateľky zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia najprv okresný súd poukázal na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o združovaní“), podľa ktorého ak člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať

okresný súd o jeho preskúmanie. Ďalej okresný súd konštatoval, že sťažovateľka je členkou žalovaného združenia, žalobu podala včas a táto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému už nemožno podľa stanov žalovaného podať opravný prostriedok. Zamietnutie žaloby odôvodnil takto:

„Po zhodnotení všetkých skutočností a dôkazov súd dospel jednoznačne k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný...

Podľa čl. 15 stanov SMF jedným z orgánov odporcu je riadiaca rada. V organizačnej štruktúre SMF je riadiaca rada uvedená hneď za generálnym zhromaždením, ktoré je v zmysle článku 10 stanov SMF najvyššou autoritou SMF. Právomoc a kompetencie riadiacej rady stanov odporcu neupravujú. Tieto sú upravené v rokovacom poriadku SMF, ktoré podľa čl. 21 Stanov SMF schvaľuje a následne jeho úpravy generálne zhromaždenie. Rokovací poriadok obsahuje procedurálne pravidlá zasadnutí rozličných orgánov SMF a špecifikuje niektoré články Stanov SMF. Rokovací poriadok SMF je tak ako Stanovy SMF záväzným predpisom pre všetky orgány a členov SMF.

V danom prípade sa navrhovateľ domáha neplatnosti rozhodnutia jedného z orgánov odporcu – riadiacej rady zo dňa 16. 10. 2012, zverejnené na internetovej stránke dňa 17. 10. 2012. Uvedené rozhodnutie považuje za nezákonné a odporujúce stanovám. ...

Podľa § 15 rokovacieho poriadku riadiaca rada je najvyšším orgánom zodpovedným za riadenie činnosti SMF v období medzi konaním generálneho zhromaždenia. Riadiaca rada v súlade so stanovami, rokovacím poriadkom a športovým poriadkom riadi a kontroluje činnosť SMF. K rokovaniu sa schádza najmenej jedenkrát za štvrtrok alebo v mimoriadnych prípadoch. Uznesenia riadiacej rady sú záväzné pre všetkých členov a orgánov SMF. ...

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že každý pretek, ktorým bol aj pretek na Myjave 1. 5. 2012, sa riadi podľa Zvláštnych ustanovení, ktoré obsahujú všetky predpisy, ktoré súvisia s časom, termínom, miestom podujatia, personálnym rozdelením atď.. K preteku na Myjave 1. 5. 2012 boli taktiež vydané Zvláštne ustanovenia, ktoré v zmysle Stanov, rokovacieho poriadku a národného športového poriadku boli schválené športovou komisiou TPM a sekretariátom SMF v zastúpení T. K. Zvláštne ustanovenia boli zverejnené na internetovej stránke SMF v termíne podľa národného športového poriadku najneskôr 14 dní pred samotným podujatím. Zvláštne ustanovenia pre pretek na Myjave 1. 5. 2012 obsahovali vypísané triedy o. i aj triedu MX85, ktorá podľa prílohy národného športového poriadku pre rok 2012 bola triedou pre podujatie Medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky mládeže v motokrosových pretekoch jednotlivcov.

Zvláštne ustanovenia pre pretek na Myjave 1. 5. 2012 boli označené ako medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky v motokrose jednotlivcov, je teda nesporné, že v názve podujatia nebolo uvedené, že sa jedná o Medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky mládeže v motokrosových pretekoch jednotlivcov, i napriek tomu, že vypísanou triedou bola trieda MX85, ktorá podľa Národného športového poriadku pre rok 2012 bola triedou pre podujatie MM SR mládeže motokrosových pretekoch jednotlivcov. Je nesporné, že pretek na Myjave 1. 5. 2012 nebol pôvodne zaradený ani do kalendára športových podujatí pre rok 2012, avšak súd túto skutočnosť nepovažuje za rozhodujúcu pre vyslovenie neplatnosti rozhodnutia riadiacej rady, keďže z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že kalendár športových podujatí nie je záväzným dokumentom pre jednotlivé preteky, ale je len orientačným dokumentom a počas sezóny je možné ho meniť pod vplyvom rôznych okolností ako je počasie, financie, atď'. Skutočnosť, že trieda MX85 teda nebola zaradená do kalendára športových

podujatí na začiatku športovej sezóny, nie je teda rozhodujúcou pre posúdenie dôvodnosti nároku navrhovateľa. ...

Súd je toho názoru, že pokiaľ vznikol určitý rozpor Zvláštnych ustanovení so stanovami resp. národným športovým poriadkom, bolo v kompetencii riadiacej rady, ktorá je najvyšším orgánom zodpovedným za riadenie činnosti SMF a ktorej uznesenia sú záväzné pre všetkých členov a orgány SMF, o tomto rozhodnúť. Riadia rada je vybavená všetkými kompetenciami, ktoré nie sú výlučne vyhradené generálnemu zhromaždeniu alebo iným orgánom SMF podľa Stanov, rokovacieho poriadku a športového poriadku a okrem iného je riadiaca rada splnomocnená rozhodovať o sporoch. Pokiaľ teda v danom prípade vznikol spor o započítavanie pretekov triedy MX85 do celkových výsledkov MM SR jednotlivcov alebo mládeže, bola práve riadiaca rada oprávnená rozhodnúť o započítavani či nezapočítavani týchto výsledkov. Keďže trieda MX85 bola jednou z tried uvedených v Zvláštnych ustanoveniach, potom správne riadiaca rada rozhodla o tom, že pretek sa bude započítavať do celkových výsledkov MM SR jednotlivcov mládeže triedy MX85 pre rok 2012, pretože v podstate do iného seriálu sa započítavať tento pretek ani nemohol, keďže trieda MX 85 bola podľa prílohy Národného športového poriadku podujatie MM SR mládeže a nie MM SR jednotlivcov. Rozhodne zo Zvláštnych ustanovení nevyplýva, že by trieda MX85 na preteku na Myjave 1. 5. 2012 bola voľným pretekom resp. doplnkovým pretekom, keďže bola riadne uvedená medzi ostatnými vypísanými triedami a nebola označená ako pretek doplnkový. Súd má teda za to, že uznesenie riadiacej rady SMF zo dňa 16. 10. 2012, ktorým riadiaca rada rozhodla o tom, že výsledky športového podujatia s názvom Myjava 1. 5. 2012 sa budú započítavať do celkových výsledkov seriálu športových podujatí medzinárodných majstrovstiev SR motokrosové pretekov jednotlivcov mládeže triedy MX85 na rok 2012, je platné. Súd posudzoval platnosť resp. preskúmaval rozhodnutie riadiacej rady v zmysle § 15 zákona č. 83/1990 Zb. a teda skúmal jeho súlad či nesúlad so Stanovami alebo zákonom, i napriek tomu, že z výsluchu svedkov – rodičov pretekárov vyplynulo, že pretekári sa riadili kalendárom športových podujatí, resp. zaužívanou praxou o neorganizovaní súbežne pretekov v Českej republike a na Slovensku, tak ako bolo uvedené vyššie, podstatnými pre rozhodovanie súdu boli Stanovy SMF a preskúmanie rozhodnutia riadiacej rady a ich súladu so Stanovami. “

O odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu č. k. 4 C 218/2012-303 z 22. apríla 2014 rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015 tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a sťažovateľku zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok krajského súdu č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015 nadobudol právoplatnosť 18. mája 2015.

Sťažovateľka sťažnosť doručenu ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 218/2012-303 z 22. apríla 2014 a rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015 odôvodnila tým, že oba tieto rozsudky sú nedostatočne odôvodnené, neobsahujú presvedčivé dôvody a sú založené na nesprávnom vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania a nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré bolo dané najmä tým, že aplikované ustanovenia boli vykladané izolovane, striktnie formalisticky a v rozpore s ich skutočným zmyslom.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej poukázala na to, že okresný súd ani krajský súd nevysvetlili, z akého dôvodu považovali kalendár športových podujatí za nezáväzný dokument. Podľa

názoru sťažovateľky «aj keď je pravda, že kalendár sa môže meniť z objektívnych dôvodov, tak isto sa môžu meniť aj Zvláštne ustanovenia, na čo ale súd neprihliadal.

Športový kalendár jednotlivých disciplín sa kreuje na každý kalendárny rok pre jednotlivé seriály podujatí. Rozoznávame seriál pretekov jednotlivcov a seriál pretekov pre mládež. Jednotlivé preteky v seriály (napr. MM SR mládeže) sa v konkrétnej disciplíne (napr. TPM) a v konkrétnej triede – objemovej kategórii (napr. MX85) rozplánujú na celý kalendárny rok. Výsledky v Kalendári uvedených pretekov sa započítavajú do celkových výsledkov seriálu. Národné športové poriadky stanovujú pre mládež samostatný seriál pretekov, ktorý je výslovne označený ako Medzinárodné Majstrovstvá Slovenskej republiky mládeže v motokrosových pretekoch motocyklov jednotlivcov a pre tento seriál mládeže boli stanovené triedy MX50, MX65 a MX85.

Národné športové poriadky (ďalej len „NŠP“) sú schvaľované pre každý kalendárny rok valným zhromaždením pre danú disciplínu. Podľa NŠP sú riadené a vyhlásené všetky seriály pretekov, Pre každý seriál sú vypísané konkrétne triedy podľa bodu 032.1. NŠP.

Podľa bodu 031.9. NŠP: Usporiadateľ musí doručiť Zvláštne ustanovenia spracované v zmysle pokynov ŠK TPM SMF na schválenie najneskôr 6 týždňov pred termínom konania preteku (ŠK a na sekretariát SMF). Všetkým prihláseným jazdcom musí usporiadateľ zaslať kópiu schválených Zvláštnych ustanovení alebo zabezpečiť ich zverejnenie na oficiálnej stránke SMF alebo disciplíny, obsahujúcich všetky podrobnosti týkajúce sa preteku, v termíne najneskôr 14 dní pred podujatím. Zvláštne ustanovenia sú predpisom, ktorý je vydávaný ku každému konkrétnemu preteku, avšak tieto zvláštne ustanovenia musia vždy vychádzať z platných predpisov pre danú sezónu a nemôžu byť s nimi v rozpore alebo upravovať niečo nad rámec predpisov. Nestotožňujeme sa s tvrdením súdu, že zvláštne ustanovenia majú prednosť pred kalendárom podujatí prijatým pre jednotlivé disciplíny, keďže v Stanovách SMF a ani v iných vnútorných predpisoch SMF sa nenachádza žiadne ustanovenie, ktoré by vyjadrovalo prednosť a záväznosť zvláštnych ustanovení pred športovým kalendárom schváleným príslušnou športovou komisiou.»

Sťažovateľka ďalej zdôraznila, že „Športová komisia TPM vypísala na rok 2012 dva seriály pretekov s nasledujúcim názvom:

- Medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky v motokrosových pretekoch motocyklov jednotlivcov. Seriál vypísaný pre triedy: MX1, MX2, MX4, MX2 - junior, samostatne pre QUAD;

- Medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky mládeže v motokrosových pretekoch motocyklov jednotlivcov. Seriál vypísaný pre triedy: MX50, MX65, MX85.

Zvláštne ustanovenia k preteku v Myjave dňa 1. 5. 2012 v hlavičke uvádzajú, že ide o pretek - Medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky v motokrose jednotlivcov + MACEC CUP 2012, teda nejde o seriál MM SR mládeže a tomu zodpovedajú aj triedy motocyklov pretekajúcich v rámci podujatia na Myjave: MX1, MX2, MX4 a MX2 - junior. V prípade, ak by podujatie na Myjave bolo podujatie MM SR mládeže, ktorého výsledky by sa mohli započítavať do MM SR mládeže, muselo by byť toto podujatie výslovne označené ako podujatie v rámci Medzinárodných majstrovstiev Slovenskej republiky mládeže v motokrosových pretekoch motocyklov jednotlivcov a muselo by byť organizované pre triedy určené NŠP pre MM SR mládeže, v ktorých mládež preteká, a ktorými sú MX50, MX65 a MX85 tým, že sa preteky nemusia uskutočniť súčasne. Keďže sa však v zvláštnych ustanoveniach nenachádzala žiadna zmienka o tom, že by sa podujatie na Myjave malo považovať za pretek MM SR mládeže, toto podujatie nemalo byť z akého dôvodu započítavané do MM SR mládeže.

... Pre seriál MM SR mládeže bolo pre objemovú kategóriu MX85 vypísaných 6 pretekov, a to S., G., J., S., Š., Ž.

V športovom kalendári disciplíny TPM sa pretek na Myjave ako pretek seriálu MM SR mládeže nenachádzal. ...“.

V závere sťažnosti sťažovateľka poukázala na to, že súd pri rozhodovaní nevzal do úvahy okolnosti konkrétnej veci „a síce špecifiká zapájania sa do aktivít, ktoré sťažovateľ organizuje. ...“.

V oboch rozsudkoch sa taktiež súdy formalisticky a obmedzene zaoberali postupom riešenia sporov v rámci SMF. Podľa § 6 písm. d) Rokovacieho poriadku SMF Riadiaca rada má v právomoci riešiť spory, čo sťažovateľ nespochybňuje, ale proces tohto riešenia by mal spĺňať určité štandardy takým spôsobom, aby nedochádzalo k autokratickým rozhodnutiam s vlastnosťami pravej retroaktivity, ktoré narušujú istotu uchádzačov, resp. potenciálnych uchádzačov, čo v tomto prípade podľa sťažovateľa nastalo. Zvláštne ustanovenia, v ktorých je detailne popísané konkrétne športové podujatie, vypracievajú športové komisie, resp. športová komisia a schvaľuje ich sekretariát SMF, ktoré obe v tomto prípade majú explicitne danú kompetenciu. Aj keby prišlo k sporu, ktorý vznikol zo Zvláštnych ustanovení, ktorý aj týmto spôsobom vznikol, Riadiaca rada síce má nepochybné právo rozhodovať tento spor, ale nemá právo posudzovať Zvláštne ustanovenia. Tak ako súdy ustanovujú znalcov a svedkov, Riadiaca rada mala pri rozhodovaní sporu vzniknutého so Zvláštnymi ustanoveniami logicky postupovať v súčinnosti minimálne so športovou komisiou, ktorá dané Zvláštne ustanovenia vypracovala. V opačnom prípade by sa mohlo stať, čo sa podľa sťažovateľa aj stalo, že Riadiaca rada nahradí časť výhradných právomocí športových komisií. Formalistický prístup súdu prvého ako aj druhého stupňa sa pri svojej vnútornej úvahe limitoval iba na § 6 písm. d) Rokovacieho poriadku SMF, a vo svojom rozhodnutí v podstate konštatoval, že miesto deklarovania už existujúceho stavu, ktorý konštitovala športová komisia, má Riadiaca rada konštitučné právomoci, ktoré nahrádzajú výhradne a explicitne dané právomoci športových komisií. “.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z podanej sťažnosti, sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu týchto jej práv malo dôjsť jednak rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 218/2012-303 z 22. apríla 2014 a jednak rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015.

Ústavný súd sa zaoberal najprv tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti rozsudku okresného súdu č. k. 4 C 218/2012-303 z 22. apríla 2014.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namietala, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

V súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci ústavný súd skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tejto časti sťažnosti sťažovateľky, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľkou uplatnených námietkach porušenia jej základných práv týmto rozhodnutím okresného súdu, pretože preskúmavanie jeho postupu zveruje Občiansky súdny poriadok v tomto prípade odvolaciemu súdu. Krajský súd ako súd odvolací vo veci o podanom odvolaní sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015. Krajský súd ako súd odvolací bol súdom, ktorému patrí právomoc posúdiť, či odvolanie sťažovateľky bolo dôvodné, a rozhodnúť o ňom.

Ústavný súd preto podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 4 C 218/2012-303 z 22. apríla 2014.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k rozsudku krajského súdu č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015. Na prerokovanie tejto časti sťažnosti sťažovateľky je právomoc ústavného súdu daná, avšak sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podstatou sťažnosti sťažovateľky na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015 je jej tvrdenie, podľa ktorého tento rozsudok je nedostatočne odôvodnený, je založený na nesprávnom vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania a jeho nesprávnom právnom posúdení popierajúcom účel a zmysel aplikovaných ustanovení.

Krajský súd rozsudok č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015 odôvodnil takto:

„Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol, keď návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby súd určil, že rozhodnutie Riadiacej rady S. zo dňa 16. 10. 2012, ktoré bolo zverejnené na internetovej stránke SMF dňa 17. 10. 2012 a ktorým Riadiaca rada S. rozhodla o tom, že výsledky športového podujatia s názvom Myjava 1. 5. 2012 sa budú započítavať do celkových výsledkov seriálu športových podujatí – Medzinárodných majstrovstiev Slovenskej republiky v motokrosových pretekoch motocyklov jednotlivcov mládeže triedy MX 85 na rok 2012 je neplatné, ako nedôvodný zamietol.

Na základe vykonaného dokazovania pred súdom prvého stupňa mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ je členom občianskeho združenia S. a v rozhodnom období bol držiteľom tímovej licencie SMF č. 02/2012 platnej do 31. 12. 2012.

V danom prípade sa teda navrhovateľ domáhal neplatnosti rozhodnutia jedného z orgánov odporcu – riadiacej rady zo dňa 16. 10. 2012, zverejnené na internetovej stránke dňa 17. 10. 2012, ktorým riadiaca rada SMF rozhodla o tom, že výsledky športového podujatia s názvom Myjava 1. 5. 2012 sa budú započítavať do celkových výsledkov seriálu športových podujatí – Medzinárodných majstrovstiev Slovenskej republiky v motokrosových pretekoch motocyklov jednotlivcov mládeže triedy MX 85 na rok 2012. Uvedené rozhodnutie považoval za nezákonné a odporujúce stanovám a svojej ochrany sa domáha v zmysle § 15 ods. 1 zákona o združovaní občanov č. 83/1990 Zb.

Ďalej mal odvolací súd z dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa za preukázané, že každý pretek, ktorým bol aj vyššie uvedený pretek na Myjave 1. 5. 2012, sa riadi podľa Zvláštnych ustanovení, ktoré obsahujú všetky predpisy, ktoré súvisia s časom, termínom, miestom podujatia, personálnym rozdelením atď. K preteku na Myjave 1. 5. 2012 boli taktiež vydané Zvláštne ustanovenia, ktoré v zmysle Stanov, rokovacieho poriadku a národného športového poriadku boli schválené športovou komisiou TPM a sekretariátom SMF v zastúpení T. K. Zvláštne ustanovenia boli zverejnené na internetovej stránke SMF v termíne podľa národného športového poriadku najneskôr 14 dní pred samotným podujatím. Zvláštne ustanovenia pre pretek na Myjave 1. 5. 2012 obsahovali vypísané triedy o. i. aj triedu MX85, ktorá podľa prílohy národného športového poriadku pre rok 2012 bola triedou pre podujatie Medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky mládeže v motokrosových pretekoch jednotlivcov.

Zvláštne ustanovenia pre pretek na Myjave 1. 5. 2012 boli označené ako medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky v motokrose jednotlivcov, teda aj podľa odvolacieho súdu je nesporné, že v názve podujatia nebolo uvedené, že sa jedná o Medzinárodné majstrovstvá Slovenskej republiky mládeže v motokrosových pretekoch jednotlivcov, a to i napriek tomu, že vypísanou triedou bola trieda MX85, ktorá podľa Národného športového poriadku pre rok 2012 bola triedou pre podujatie MM SR mládeže v motokrosových pretekoch jednotlivcov. Pretek na Myjave 1. 5. 2012 nebol pôvodne zaradený ani do kalendára športových podujatí pre rok 2012, avšak túto skutočnosť ani odvolací súd nepovažuje za rozhodujúcu pre vyslovenie neplatnosti rozhodnutia riadiacej rady, keďže z vykonaného dokazovania pred súdom prvého

stupňa jednoznačne vyplýva, že kalendár športových podujatí nie je záväzným dokumentom pre jednotlivé preteky, ale je len orientačným dokumentom a počas sezóny je možné ho meniť pod vplyvom rôznych okolností. Skutočnosť, že trieda MX85 teda nebola zaradená do kalendára športových podujatí na začiatku športovej sezóny, nie je teda ani podľa odvolacieho súdu rozhodujúcou pre posúdenie dôvodnosti nároku navrhovateľa.

Odvolací súd je zhodne so súdom prvého stupňa toho názoru, že pokiaľ vznikol určitý rozpor Zvláštnych ustanovení so stanovami resp. národným športovým poriadkom, bolo v kompetencii riadiacej rady, ktorá je najvyšším orgánom zodpovedným za riadenie činnosti SMF a ktorej uznesenia sú záväzné pre všetkých členov a orgány SMF o tomto rozhodnúť. Riadia rada je vybavená všetkými kompetenciami, ktoré nie sú výlučne vyhradené generálnemu zhromaždeniu alebo iným orgánom SMF podľa Stanov rokovacieho poriadku a športového poriadku a okrem iného je riadiaca rada splnomocnená rozhodovať o sporoch. Pokiaľ teda v danom prípade vznikol spor o započítavanie pretekov triedy MX85 do celkových výsledkov MM SR jednotlivcov alebo mládeže, bola aj podľa odvolacieho súdu práve riadiaca rada oprávnená rozhodnúť o započítavani či nezapočítavani týchto výsledkov. Keďže trieda MX85 bola jednou z tried uvedených v Zvláštnych ustanoveniach, potom správne riadiaca rada rozhodla o tom, že pretek sa bude započítavať do celkových výsledkov MM SR jednotlivcov mládeže triedy MX85 pre rok 2012, pretože v podstate do iného seriálu sa ani podľa odvolacieho súdu započítavať tento pretek ani nemohol, keďže trieda MX 85 bola podľa prílohy Národného športového poriadku podujatie MM SR mládeže a nie MM SR jednotlivcov. Zo Zvláštnych ustanovení pritom ani podľa odvolacieho súdu nevyplýva, že by trieda MX 85 na preteku na Myjave 1. 5. 2012 bola voľným pretekom resp. doplnkovým pretekom, keďže bola riadne uvedená medzi ostatnými vypísanými triedami a nebola označená ako pretek doplnkový.

Na základe vyššie uvedeného, teda súd prvého stupňa správne posúdil, že uznesenie riadiacej rady SMF zo dňa 16. 10. 2012, ktorým riadiaca rada rozhodla o tom, že výsledky športového podujatia s názvom Myjava 1. 5. 2012 sa budú započítavať do celkových výsledkov seriálu športových podujatí medzinárodných majstrovstiev SR motokrosové preteky jednotlivcov mládeže triedy MX85 na rok 2012, je platné. Súd prvého stupňa správne posudzoval platnosť resp. preskúmaval rozhodnutie riadiacej rady v zmysle § 15 zákona č. 83/1990 Zb. a teda skúmal jeho súlad či nesúlad so Stanovami alebo zákonom.

Súd prvého stupňa v predmetnej veci teda dostatočne zistil skutkový stav a správne vec právne posúdil, dostatočne sa vysporiadal i s námietkami uvádzanými navrhovateľom v odvolaní, preto odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil, pričom odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p vo zvyšku poukazuje na vecne správne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdu prvého stupňa, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka v odvolaní nastolila. Vysvetlil, ako dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu je vecne správne, ako i k záveru, že vo veci sťažovateľky neboli splnené podmienky na určenie neplatnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného, pretože toto rozhodnutie nebolo v rozpore so zákonom ani stanovami žalovaného. Krajský súd neponechal bez povšimnutia odvolacie argumenty sťažovateľky, ktoré mali pre vec podstatný význam. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto splňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

Pokiaľ sťažovateľka poukazovala na nesprávne vyhodnotenie výsledkov vykonaného dokazovania a nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom, ústavný súd sa s týmto názorom nestotožnil. Z rozsudku krajského súdu je dostatočne zrejmé, že svojou povahou nie je kalendár športových podujatí záväzným dokumentom pre jednotlivé preteky, ale je len orientačným dokumentom a počas sezóny je možné ho meniť. Čo je však pre posúdenie veci podstatnejšie, riadiaca rada je nepochybne splnomocnená rozhodovať v prípadoch sporov. To ostatne v sťažnosti doručenej ústavnému súdu nepochybnila ani sťažovateľka (hoci považovala rozhodnutie riadiacej rady za retroaktívne a autokratické, keď bolo vydané bez súčinnosti s inými orgánmi žalovaného, najmä jeho športovou komisiou). V každom prípade však, tak ako uviedol krajský súd, v situácii, keď vznikol určitý rozpor zvláštnych ustanovení so stanovami, resp. národným športovým poriadkom, bolo v kompetencii riadiacej rady, ktorej uznesenia sú záväzné pre všetkých členov a orgány žalovaného, o tomto rozhodnúť, pretože je

vybavená všetkými kompetenciami, ktoré nie sú výlučne vyhradené generálnemu zhromaždeniu alebo iným orgánom žalovaného. To je dôvod, pre ktorý bola riadiaca rada žalovaného oprávnená rozhodnúť aj o započítaní pretekov Myjava.

Pre úplnosť považuje ústavný súd za potrebné uviesť aj to, že pri prieskume rozhodnutí občianskych združení by mali postupovať všeobecné súdy zdržanlivo. To platí, najmä pokiaľ ide o posudzovanie okruhu rozhodnutí orgánov občianskych združení, ktoré vôbec patrí všeobecným súdom preskúmať, keďže zjavne nie je účelom § 15 zákona o združovaní umožniť súdny prieskum všetkých rozhodnutí občianskych združení. To by totiž viedlo k neprimeranej ingerencii štátu (štátnemu dozoru) do združovacej slobody a autonómie občianskych združení. Zo súdneho prieskumu však nesmú byť vylúčené tie rozhodnutia orgánov združení, ktoré zasiahli do práv členov združenia s takou intenzitou, ktorá vyžaduje zásah súdu (ako orgánu štátu). Pritom vždy medzi najzávažnejšie zásahy do práv člena združenia budú patriť rozhodnutia orgánov združenia, ktorými sa členstvo člena v združení proti jeho vôli zrušuje, či rozhodnutia ukladajúce členovi sankcie. Princíp zdržanlivej interpretácie pri rozhodovaní o takýchto žalobách by sa však mal prejavovať aj pri výklade dotknutých ustanovení vnútorných predpisov združení a celkovom zohľadnení konkrétnych okolností prípadu. Nemožno totiž zabúdať, že člen do združenia vstúpil dobrovoľne, pričom súčasťou demokratických princípov, ktorými sú združenia ovládané, je aj princíp podrobenia sa rozhodnutiu orgánu združenia.

Ústavný súd je toho názoru, že v prípade sťažovateľky nemožno považovať závery rozsudku krajského súdu za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

Ústavný súd tak nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľky smerujúcich proti napadnutému rozsudku krajského súdu v kontexte posúdenia možného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožnila dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv.

Iba to, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jej sťažnosti.

Za tejto situácie ústavný súd konštatuje, že rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 636/2014-388 z 15. apríla 2015 nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.